

ע"פ 2816/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייטים
ע"פ 2816/15

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי באר שבע בתפ"ח 058740-12-13 שניתן ביום 10.03.2015 על ידי כבוד השופטים ח' סלוטקי, מ' לוי וא' חזק

תאריך הישיבה: ט"ז באדר א' התשע"ו (25.2.2016)

בשם המערער: עו"ד אבי חימי
בשם המשיבה: עו"ד קרן רוט
בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט י' עמית:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים ח' סלוטקי, מ' לוי, א' חזק) בתפ"ח 58740-12-13 מיום 10.3.2015, בגדרו הושתו על המערער 12 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, וכן תשלום פיצוי למתלוננות בסך כולל של 100,000 ש"ח.

הרקע והאישומים

1. המערער, יליד 1958, הורשע ביום 8.4.2014 על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של מעשים מגונים באחייניותיה הקטינות של אשתו, ומעשה סדום באחת מהן.

2. כתב האישום המתוקן כלל שלושה אישומים, שנפרסו על פני שני עשורים, כשבין אישום לאישום מפרידה תקופת זמן משמעותית.

האישום הראשון התייחס לשלושה מקרים בהם ביצע המערער מעשים מגונים בא.ק., ילידת 1976 (להלן: המתלוננת 1), החל משהייתה בת 13 ועד סמוך להייתה בת 15. במקרה אחד, כששהתה המתלוננת 1 בבית אחות סבתה, ליטף המערער את כתפה ואת חזה מעל בגדיה, הכניס ידו למכנסיה ונגע באיבר מינה. במקרה שני, כשהייתה המתלוננת 1 בחנותו של המערער, הניח את ידה על איבר מינו והזיז אותה. לאחר מכן ביקש כי תפשוט את חולצתה וחיך את איבר מינו בחזה עד שהגיע לסיפוק מיני. באירוע השלישי נגע המערער באיבר מינה של המתלוננת 1 ובחזה, וכן הורה לה להוריד את בגדיה. המערער הוריד מכנסיו והצמיד את ידה לאיבר מינו ובהמשך ביקש שתשב עליו, אז חיך את איבר מינו באיבר מינה.

עניינו של האישום השני במעשה מגונה שביצע המערער בפני א.ע., ילידת 1984 (להלן: המתלוננת 2). בהיותה כבת 14-15, התארכה המתלוננת 2 בביתו של המערער. המערער נכנס לחדר בו לנה המתלוננת בעודו אוחז באיבר מינו החשוף, לשם גירוי, סיפוק, או ביזוי מיניים, ולאחר מכן יצא מן החדר.

האישום השלישי מתייחס למעשה סדום וסדרה של מעשים מגונים שביצע המערער בש.נ., ילידת 1995 (להלן: המתלוננת 3), במשך כשנתיים, החל משהייתה בת 12. המדובר בסדרה של מעשים שהתרחשו בחנותו של המערער, בביתה של המתלוננת וברכב של אמה, בהם נגע המערער באיבר מינה של המתלוננת ובחזה, התחכך בגופה ונשכב עליה בעודו ערום, הורה לה לגעת באיבר מינו, שפשף באמצעות ידה את איבר מינו, אונן בפניה וליקק את איבר מינה. במספר מקרים ביקש המערער מהמתלוננת 3 להיכנס לאתרים פורנוגרפיים ולצפות עמו בהם, תוך שהוא נוגע בחזה ומלקק את איבר מינה וכשהיא מלטפת לבקשתו את איבר מינו. במקרה אחד, הורה המערער למתלוננת "למצוץ" את איבר מינו, וכך עשתה.

3. יצוין כי המתלוננות 1 ו-3 הן אחיות, והמתלוננת 2 היא בת-דודתן. המערער היה נשוי לדודתן של המתלוננות, ואף שהתגרשו (בשנת 1997 לערך), הם המשיכו לשמור על קשר זוגי-משפחתי.

גזר דינו של בית משפט קמא

4. ביום 10.3.2015 ניתן גזר דינו של בית המשפט המחוזי, במסגרתו עמד בית המשפט על חומרת מעשיו של המערער, אשר בוצעו בתוך התא המשפחתי "תוך ניצול הקרבה הפיזית, המשפחתית והנפשית בינו לבין המתלוננות" (פס' 64 לגזר הדין). בית המשפט עמד על כך שהעבירות בהן הורשע המערער מצויות ברף הגבוה מבחינת חומרת המעשים המגונים, וכן כי ריבוי המעשים, אשר בוצעו במקומות שונים, פגעו פגיעה קשה בביטחון האישי ובאוטונומיה האישית של המתלוננות. בנוסף, התייחס בית המשפט בהרחבה לתמונה שעלתה מתסקירי נפגעות העבירה שהוגשו בעניינין של המתלוננות, באשר לחותם הקשה שהותירו בהן מעשיו של המערער. מאידך גיסא, נתן בית משפט קמא משקל להערכת שירות המבחן בדבר סיכויי השיקום של המערער. בהקשר זה צוין, בין היתר, כי המערער התקדם "התקדמות משמעותית במהלך הטיפול במסגרת שירות המבחן" וכי הוא מבטא "מודעות למעשיו, להפרעה שממנה הוא סובל, אחריות ביחס לפגיעות שהסב, אמפתיה לסבלן של המתלוננות ורצון לפצותן ולשאת בענישה מוחשית" (פס' 21

עמוד 2

לגזר הדין). כמו כן, ניתן משקל לנסיבותיו האישיות של המערער, ובהן הפגיעה המינית שחווה בילדותו, וכן הודאתו של המערער במיחוס לו בתחילת המשפט, שהביאה ל"חסכון" בשמיעת עדויות המתלוננות, כמו גם בזמן שיפוטי.

5. בגין האישום הראשון הטיל בית משפט קמא על המערער חמש שנות מאסר בפועל; בגין האישום השני - עשרה חודשי מאסר בפועל; ובגין האישום השלישי - שמונה שנות מאסר בפועל. לאחר שהורה בית משפט קמא כי חלק מתקופות המאסר ירוצו בחופף, הועמד עונש המאסר בפועל על 12 שנים. כמו כן, נגזרו על המערער 3 שנות מאסר על תנאי, שלא יעבור עבירת מין שהיא פשע, וששה חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור עבירת מין מסוג עוון, וכן תשלום פיצויים למתלוננת בסכום כולל של 100,000 ש"ח.

מכאן הערער שלפנינו.

הערער: טענות הצדדים, תסקיר משלים והערכת מסוכנות

6. בפי המערער שתי טענות מרכזיות: האחת הינה כי בית משפט קמא שגה בכך שקבע מתחמי ענישה מחמירים יתר על המידה באשר לכל אחד מהאישומים, בשים לב למתחמי הענישה שנקבעו במקרים בעלי מאפיינים דומים. טענתו השנייה היא כי בית משפט קמא "הכיר בקיומם של שיקולים רבים לקולא" (מרביתם הוזכרו לעיל) אך לא נתן להם "משקל של ממש", אף שהצהיר כי יעשה כן.

מנגד, המשיבה סומכת ידיה על גזר הדין של בית משפט קמא ומבקשת לדחות את הערער. בדיון שהתקיים בפנינו טענה ב"כ המשיבה כי המעשים שביצע המערער מצויים ברף החומרה הגבוהה והעונש שהושת בגינם אינו סוטה מרף הענישה המקובל.

7. עובר לדיון הובא בפנינו תסקיר שירות המבחן, אשר חזר בעיקרו של דבר על הרשמים החיובים מן המערער, כפי שצוין לעיל. כן הוגשה לעיונו חוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות, לפיה נשקפת מן המערער מסוכנות בינונית. המרכז להערכת מסוכנות הביע גם את התרשמותו כי המערער מתקשה לגלות אחריות באשר לעבירות החמורות יותר בהן הורשע, משליך אחריות על המתלוננות, וכן מביע הבנה מוגבלת בלבד באשר להשלכות מעשיו על קורבנותיו. על דפוסים אלה הצביע שירות המבחן בתסקיר מוקדם שהוגש בעניינו של המערער לבית משפט קמא.

הכרעה

8. כידוע, ערכאת הערער אינה נוהגת להתערב בחומרת העונש שנקבעה על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בלבד, בהם ניכרת סטייה ברורה ממדיניות הענישה הראויה או כאשר נפלה בגזר הדין טעות מהותית (ראו למשל: ע"פ 4761/15 ג'ורבאן נ' מדינת ישראל (23.11.2015); ע"פ 2667/14 פלוני נ' מדינת ישראל (24.11.2014); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009)).

במקרה שבפנינו, ביצע המערער שורה ארוכה של מעשים חמורים ומכוערים בנערות צעירות בנות משפחתו. כדי

לספק את יצריו, ניצל המערער את קרבתו, אמונו ופגיעותן של המתלוננות (כך במיוחד באשר למתלוננות 1 ו-3, שנעדרו דמות אב משמעותית בחייהן). את זממו הוא ביצע במקומות שונים ולאורך תקופה לא מבוטלת ובכך לא הותיר לקורבנותיו מקום מפלט. אף שחלק מהמעשים בגינם הורשע בוצעו לפני למעלה מעשרים וחמש שנים, דומה כי אין בזמן שחלף כדי להקהות את הפגיעה שנגרמה למתלוננות. כעולה מתסקירי שירות המבחן, מעשיו הקשים של המערער שבים ומופיעים בסיוטי הלילה של שלושתן ואינם מרפים מהן. התסקירים מלמדים על פגיעות פיזיות ונפשיות שנגרמו להן כתוצאה ממעשיו של המערער וקיבלו ביטויים שונים בצעירותן ובבגרותן של המתלוננות.

9. הגם שהעונש שנגזר על המערער אינו קל, אין בו משום חריגה ממדיניות הענישה המקובלת במקרים בעלי מאפיינים דומים, המצדיקה את התערבותנו (ראו, למשל, ע"פ 8115/11 פלוני נ' מדינת ישראל (29.11.12) במסגרתו נדון המערער לעונש של 12 שנות מאסר בפועל; ע"פ 2669/02 פלוני נ' מדינת ישראל (27.05.2003) שם הושת על המערער עונש מאסר בפועל של 12 שנים; ע"פ 2524/14 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.2015) בגדרו הושתו על המערער 13 שנות מאסר בפועל). בית משפט זה עמד לא אחת על החשיבות שבנקיטת יד קשה כלפי עבריינים שביצעו עבירות מין במשפחה, וזאת "הן לשם הרתעתם האישית והן להרתעת הרבים, ובעיקר על מנת לשקף את מידת הפגיעה החמורה בקורבנות ובזכות היסוד של כבוד האדם, וכן במטרה להביע את הסלידה ושאת הנפש של החברה מביצוע עבירות אלו. הדבר נכון ביתר שאת, כאשר מדובר בקורבנות קטינים" (ע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל פס' 42 (18.11.2012)). בשים לב לכך, וכן לחומרת העבירות בהן הורשע המערער והנזק שהסבו מעשיו למתלוננות, לא מצאתי כי יש ממש בטענה לפיה בית משפט קמא לא נתן משקל הולם לשיקולים לקולא בעניינו של המערער.

10. יש לקוות כי במהלך ריצוי עונשו ישתלב המערער בהליך טיפולי ייעודי במסגרת שירות בתי הסוהר, וימשיך בהליך השיקומי בו החל סמוך להרשעתו, כהמלצת שירות המבחן.

11. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ג' באדר ב' התשע"ו (13.3.2016).

שופט

שופט

שופטת